

ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

ບົດຄົ້ນຄວ້າຫຍໍ້ດ້ານນະໂຍບາຍ

ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຍຸກຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ (New Normal) ພາຍໃຕ້ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19: ການປັບຕົວ ແລະ ທົດທາງ.

ມັງກອນ 2021

ພາກສະຫຼຸບຫຍໍ້

ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເປັນອຸດສາຫະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນມີບົດບາດໃນການເປັນອຸດສາຫະກຳທີ່ຮອງຮັບແຮງງານໃນສັງຄົມ. ຈາກສະພາບການໃນປັດຈຸບັນ ທີ່ມີການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ແລະ ການກົດກັນທາງການຄ້າໃນຫຼາຍໆ ຮູບແບບໃນຂະນະທີ່ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດທີ່ເປັນຄູ່ຄ້າຜູ້ສັ່ງຊື້ສິນຄ້າແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນດຽວກັນ. ການປັບຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ ໃນຍຸກຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ (New Normal) ຈຶ່ງໜ້າສົນໃຈໃນການຄົ້ນຄວ້າສຶກສາ. ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນ ເພື່ອສຶກສາແນວທາງໃນການປັບຕົວ ແລະ ທົດທາງໃນຕໍ່ໜ້າຂອງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຮ່ວມກັບການຕົ້ນຕົວໃນການປັບຕົວຂອງຜູ້ປະກອບການເອງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຮຸນແຮງຈາກສະພາບການທີ່ປ່ຽນແປງໄປ. ພ້ອມທັງເປັນການຊອກຫາຊ່ອງທາງໃນການປັບຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວ ໃຫ້ສາມາດສະແຫວງຫາໂອກາດ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການປ່ຽນວິກິດໃຫ້ເປັນໂອກາດ. ໃນນັ້ນ ລັດຖະບານຄວນມີນະໂຍບາຍຊ່ວຍເຫຼືອອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ ເປັນແບບສະເພາະເຈາະຈົງ (Personalize) ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໃໝ່ (New Supply Chain) ໂດຍການສ້າງກຸ່ມອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ເຄື່ອງມືທາງການແພດ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ອົງການດ້ານການແພດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານແລະ ເນັ້ນຄວາມມີຄຸນນະພາບ; ຈັດບຸລິມະສິດສະເພາະສຳລັບຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ໂດຍການສົ່ງເສີມທັກສະ ແລະ ຝຶກອົບຮົມແຮງງານ;

ສະໜັບສະໜູນໂຄງການຕົວແບບທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມື ໃນຂອບແມ່ນ້ຳຂອງ-ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງ (LMCD) ເພື່ອຍົກລະດັບ ແລະ ເສີມສ້າງທາງດ້ານຄຸນນະພາບໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ; ແລະ ມາດຕະການອື່ນໆ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ, ການນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບ ແລະ ການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄປຕ່າງປະເທດ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ທາງດ້ານຜູ້ປະກອບການເອງ ຕ້ອງປັບຕົວເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມຄ່ອງຕົວໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ (Supply Chain) ຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການຫຼຸດເວລາໃນການນຳສິນຄ້າອອກສູ່ຕະຫຼາດ ແລະ ການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບທ່າອ່ຽງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ທັງຜູ້ອອກແບບ, ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍສິນຄ້າ; ສຸມໃສ່ການຜະລິດແຜ່ນແພເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມເຕັກນິກ (Technical Textile) ທີ່ເນັ້ນຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸກຂະອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນ ຕະຫຼອດເຖິງຜະລິດຕະພັນທີ່ຮອງຮັບດ້ານສຸກຂະພາບແກ່ຄົນສູງໄວ; ແລະ ການນຳເອົາຄຸນສົມບັດພິເສດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ້ອງກັນສຸກຂະພາບເຂົ້າເປັນອົງປະກອບຂອງຜະລິດຕະພັນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ການຕ້ານແບັດທິເລຍ, ການປ້ອງກັນລັງສີຢູວີ (UV), ການຮັກສາຄວາມສຸ່ມຂອງຜິວໜັງ ຫຼື ຄຸນສົມບັດທີ່ສາມາດລະບາຍເທື່ອໄດ້ດີ ແຫ້ງໄວ ແລະ ການສະທ້ອນນ້ຳ. ນອກນີ້ ຍັງມີການຮວມກຸ່ມ ຫຼື ສ້າງຄວາມຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງທຸລະກິດເພື່ອຊອກຫາແຫຼ່ງສະໜອງວັດຖຸດິບ ແລະ ພັດທະນາວັດຖຸດິບໃໝ່ໆ ຮ່ວມກັນ, ຫຼຸດການເຜິ້ງພາການນຳເຂົ້າ ເນັ້ນການໃຊ້ວັດຖຸດິບ ແລະ ສິນຄ້າພາຍໃນປະເທດ (Local Brand).

ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນຍຸກຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ (New Normal) ພາຍໃຕ້ການແຜ່ລະບາດຂອງ ພະຍາດໂຄວິດ 19: ການປັບຕົວ ແລະ ທົດທາງ.

ບົດຄົ້ນຄວ້າຫຍໍ້ດ້ານນະໂຍບາຍ

ໂດຍ: ປອ. ນ. ທານຕາວັນ ມະໂນລີມ¹

ພະແນກຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ.

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

ພາກສະໜີ

ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເປັນອຸດສາຫະກຳການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີໂຄງສ້າງການຜະລິດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ ກັນຢ່າງຄົບວົງຈອນ ໂດຍປະກອບມີອຸດສາຫະກຳຍ່ອຍຕ່າງໆ ໃນຂັ້ນຕອນການຜະລິດ ຕັ້ງແຕ່ອຸດສາຫະກຳຂັ້ນຕົ້ນ ທີ່ເລີ່ມຈາກການຜະລິດເສັ້ນໄໝ ແລະ ການປັ້ນດ້າຍ ແລ້ວຈຶ່ງສົ່ງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຕໍ່ໄປຫາອຸດສາຫະກຳຂັ້ນກາງ ຄືການຕໍ່ແຜ່ນແພ, ການຖັກແສ່ວລວມເຖິງການຍ້ອມສີ ແລະ ຟອກສີ, ແລະ ໄປສູ່ອຸດສາຫະກຳຂັ້ນສຸດທ້າຍ ຄືການນຳເອົາວັດຖຸດິບຈາກຂັ້ນກາງມາອອກແບບເພື່ອສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພັນໃຫ້ເປັນເສື້ອຜ້າສຳເລັດຮູບເພື່ອປະໂຫຍດໃນການນຳໃຊ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເປັນອຸດສາຫະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ສາມາດປະຕິເສດໄດ້ວ່າ ຈາກສະພາບການໃນປັດຈຸບັນ ທີ່ມີການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ນັ້ນ ສປປ ລາວ ກຳລັງພົບພໍ້ກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານທັງຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ເປັນຄູ່ຄ້າຜູ້ສົ່ງຊື້ສິນຄ້າແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຈາກລາວ ເຊັ່ນ: ບັນດາປະເທດເອີລົບ, ອາເມລິກາ ແລະ ສປ ຈີນ ໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະຕົ້ນປີ 2020 ເຊິ່ງເປັນໄລຍະທີ່ມີການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວຢ່າງຮຸນແຮງໃນຫຼາຍ

ປະເທດ ທີ່ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງໃນທຸກອຸດສາຫະກຳ ຈົນນຳໄປສູ່ການເກີດຂອງຄຳສັບທີ່ເຮົາໄດ້ຍົນກັນຄືຄຳວ່າ: “New Normal” ຫຼື “ຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່” ທີ່ໝາຍເຖິງ ຮູບແບບການດຳເນີນຊີວິດແບບໃໝ່ທີ່ແຕກຕ່າງຈາກອະດີດ. ການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວເກີດຈາກການມີບາງສິ່ງມາກະທົບ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ບໍລິໂພກປ່ຽນແປງໄປ ເຊັ່ນ: ການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຄວາມປອດໄພຕໍ່ສຸກຂະພາບ ແລະ ຊີວິດມີການໃຊ້ຜະລິດຕະພັນເພື່ອປົກປ້ອງ ແລະ ຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກການຕິດເຊື້ອໂລກ, ການປັບພຶດຕິກຳໃນການເວັ້ນໄລຍະຫ່າງທາງສັງຄົມ, ການໃຊ້ຈ່າຍຊື້ເຄື່ອງຂອງໃນອະດີດທີ່ນິຍົມຢ່າງຊື່ສິນຄ້າຕາມຕະຫຼາດ, ຮ້ານຄ້າຂາຍຍ່ອຍ ຫຼື ຮ້ານຄ້າທົ່ວໄປ ກໍ່ເລີ່ມຫັນໄປຊື້ສິນຄ້າຜ່ານລະບົບອອນລາຍຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງມີຜົນຕໍ່ການພັດທະນາຂອງພາກອຸດສາຫະກຳ. ຈາກການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ເພື່ອປັບຕົວ ແລະ ປ່ຽນວິກິດໃຫ້ເປັນໂອກາດ ໃຫ້ສາມາດດຳລົງຢູ່ລອດຕໍ່ໄປໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ ການປັບຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວໃນຍຸກຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ ຈຶ່ງໜ້າສົນໃຈໃນການຄົ້ນຄວ້າສຶກສາ. ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນ ເພື່ອສຶກສາແນວທາງໃນການປັບຕົວ ແລະ ທົດທາງໃນຕໍ່ໜ້າຂອງອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮ່ວມກັບການຕົ້ນຕົວໃນການປັບຕົວຂອງຜູ້ປະກອບການເອງ. ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ວິທີການວິໄຈແບບປະສົມ (Mixed Methods) ຄື: ການປະສົມປະສານລະຫວ່າງການວິໄຈແບບປະລິມານ (Quantitative Methods) ແລະ ການວິໄຈແບບຄຸນນະພາບ (Qualitative Methods). ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ປະກອບການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນໄດ້ຈາກການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງຂອງໂຄງການຄົ້ນຄວ້າຂອງສະຖາບັນ², ຂໍ້ມູນຈາກກອງປະຊຸມສຳມະນາວິຊາການ ແລະ ການຈັດຝຶກອົບຮົມ³

² ERIIT. (Jan 2020). Lancang-Mekong Cooperation and the Development of Regional Textile & Apparel Value Chains: A Case study of Lao PDR. MOIC: ERIIT.

³ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ. (27 ພະຈິກ 2020). Knowledge Sharing Workshop on Supply Chain Adjustments in Post-Pandemic World to Enhance Competitiveness. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

¹ thantavanhtp@gmail.com; thantavanh@hotmail.com

ແລະ ຂໍ້ມູນອ້າງອີງຈາກແຫຼ່ງເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ບົດລາຍງານ, ສະຖິຕິ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສະພາບລວມການຄ້າຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ

ປັດຈຸບັນ ສະຖານະການເສດຖະກິດໂລກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຫຼາຍປັດໄຈ ແຕ່ປັດໄຈທີ່ສຳຄັນທີ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ໂດຍກົງແມ່ນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ທີ່ເປັນປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດໂລກຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ທັງໃນສ່ວນຂອງການສົ່ງອອກ ແລະ ການລົງທຶນ. ປັດຈຸບັນໄດ້ມີຫຼາຍໜ່ວຍງານປະເມີນຜະລິດຕະພັນມວນລວມຂອງໂລກ (GDP) ຂອງປີ 2020 ແລະ 2021 ໂດຍສະເພາະແມ່ນອົງການການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ (IMF) ໄດ້ຄາດການການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດໂລກຂອງປີ 2020 ວ່າຈະມີການປັບຕົວຫຼຸດລົງ 4,9% ເມື່ອປຽບທຽບກັບປີຜ່ານມາ. ປະເທດມະຫາອຳນາດທາງເສດຖະກິດ ຄື: ອາເມລິກາ, ເອີລົບ ແລະ ສປ ຈີນ ມີຜະລິດຕະພັນມວນລວມ -8,0%; -10,2% ແລະ -1,0% ຕາມລຳດັບ. ຄາດການການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດໂລກໃນປີ 2021 ຈະກັບມາຂະຫຍາຍໂຕ 5,4% ໂດຍອາເມລິກາ, ເອີລົບ ແລະ ສປ ຈີນ ມີຜະລິດຕະພັນມວນລວມ 4,5%; 6,0% ແລະ 8,2% ຕາມລຳດັບ. ຖ້າຫາກວິເຄາະການຄາດການການເຕີບໂຕຂອງ GDP ໃນປະເທດຄູ່ຄ້າສຳຄັນຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວເຮົາ ຈະພົບວ່າ ໃນປີ 2020 ຈະມີ ສປ ຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມທີ່ GDP ຍັງສາມາດຂະຫຍາຍໂຕໄດ້ 1,0% ແລະ 2,7% ຕາມລຳດັບ; ແຕ່ໃນປີ 2021 ຄາດການວ່າທຸກປະເທດຈະກັບມາຂະຫຍາຍໂຕ ໂດຍ GDP ຈະຢູ່ລະຫວ່າງ 2,4%-8,2% (ຕາຕະລາງທີ 1). ທັງໝົດນີ້ ສອດຄ່ອງກັບການປະເມີນຂອງທະນາຄານໂລກເມື່ອເດືອນທັນວາ ປີ 2020 ທີ່ຄາດວ່າເສດຖະກິດໂລກຈະປັບຕົວຫຼຸດລົງ 5,2% ແຕ່ຫວຽດນາມຈະມີ GDP ຂະຫຍາຍຕົວ 2,8% ແລະ ສປ ຈີນ 1,0%. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ທະນາຄານໂລກໄດ້ແບ່ງສະຖານະການເສດຖະກິດຂອງໂລກເປັນ 3 ແບບ ຄື: ກໍລະນີດີສຸດທີ່ຄວບຄຸມການລະບາດໄດ້ GDP ໂລກຈະແມ່ນ -4%, ກໍລະນີຢູ່ໃນລະດັບຖານທີ່ບໍ່ຮ້າຍແຮງກວ່ານີ້

GDP ໂລກຈະແມ່ນ -5,2%; ແລະ ກໍລະນີທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ພະຍາດໂຄວິດ 19 ຍັງມີການແຜ່ລະບາດຫຼາຍ GDP ໂລກຈະແມ່ນ -8,0% (World Bank, 2020).

ຕາຕະລາງທີ 1: ຄາດການ GDP ປະເທດຄູ່ຄ້າສຳຄັນໃນປີ 2020 ແລະ 2021.

ປະເທດ	ການເຕີບໂຕຂອງ GDP (%)			
	2018	2019	2020E	2021E
ອາເມລິກາ	2,9	2,3	-8,0	4,5
ເອີລົບ	1,9	1,2	-10,2	6,0
ສປ ຈີນ	6,6	6,1	1,0	8,2
ຍີ່ປຸ່ນ	0,3	0,7	-5,8	2,4
ໄທ	4,1	2,4	-7,7	5,0
ອິນໂດເນເຊຍ	5,2	5,0	-0,3	6,1
ມະເລເຊຍ	4,7	4,3	-3,8	6,3
ສິງກະໂປ	3,4	0,7	-3,5	3,0
ຟີລິບປິນ	6,3	6,0	-3,6	6,8
ຫວຽດນາມ	7,1	7,1	2,7	7,0

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: Annual report 2020 (IMF, 2020).

ໝາຍເຫດ: ຄາດການໂດຍ IMF ເດືອນມິຖຸນາ 2020 (ຍົກເວັ້ນກໍລະນີຂອງປະເທດສິງກະໂປ ແລະ ຫວຽດນາມ ທີ່ຄາດການເດືອນເມສາ 2020).

ການລົງທຶນໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະເທດໃນອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແມ່ນເລີ່ມຈາກການເປັນຜູ້ຜະລິດໃນໄລຍະຕົ້ນຊຸມປີ 1990 ເມື່ອສ້າງຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດໂດຍປາສະຈາກຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານຈຳນວນໂກຕ້າການສົ່ງອອກ ແລະ ການອີງໃສ່ຕົ້ນທຶນແຮງງານທີ່ຕໍ່າ. ໂຮງງານຕັດຫຍິບເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມແຫ່ງທຳອິດໃນ ສປປ ລາວ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1984 ແລະ ແຫ່ງທີ 2 ໃນປີ 1990. ພາຍໃນປີ 2014 ຈຳນວນໂຮງງານທີ່ຈິດທະບຽນໃນພາກອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂະຫຍາຍຕົວມາເປັນ 99 ແຫ່ງ, ແລະ ໃນປັດຈຸບັນ ປີ 2020 ມີຈຳນວນໂຮງງານທັງໝົດ 140 ໂຮງງານ (ຂະໜາດໃຫຍ່ 54, ກາງ 37 ແລະ ນ້ອຍ 49) ທີ່ມີການຈ້າງແຮງງານທັງໝົດ 37.000 ຄົນ ຄິດເປັນ 23% ຂອງຈຳນວນແຮງງານທັງໝົດໃນພາກອຸດສາຫະກຳ

(162.000 ຄົນ)⁴. ການປະກອບສ່ວນຂອງອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ມີປະມານ 21,97% ຂອງຂະແໜງການຜະລິດ ໃນ ປີ 1999 ແລະ 13,2% ໃນໄລຍະເວລາແຕ່ປີ 2005-2015, ແລະ ໃນປີ 2019 ໂຄງປະກອບຂອງມູນຄ່າການຜະລິດອຸດສາຫະ ກຳປຸງແຕ່ງ ແລະ ຫັດຖະກຳ ຝົບວ່າ ອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບເຄື່ອງນຸ່ງ ຫົ່ມ ແມ່ນກວມເປັນອັນດັບສາມຂອງອຸດສາຫະກຳທັງໝົດ ຄື ກວມ 20,38% ຮອງຈາກອຸດສາຫະກຳການຜະລິດສະບຽງ ອາຫານ ແລະ ອຸດສາຫະກຳການຜະລິດເຄື່ອງດື່ມ. ການ ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານການສົ່ງອອກຂອງອຸດສາຫະກຳຕັດຫຍິບ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນພາກການຜະລິດເພື່ອການສົ່ງ ອອກມີປະມານ 42% ແລະ ມີມູນຄ່າສົ່ງອອກປະມານ 154 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2016; 182 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2017; 193 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2018 ແລະ 212 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ ຫຼື ເທົ່າ 3,62 % ຂອງມູນຄ່າການສົ່ງອອກທັງ ໝົດ ໃນປີ 2019, ແລະ 140 ກວ່າລ້ານໃນ 9 ເດືອນຕົ້ນປີ 2020⁵ (ຕາຕະລາງທີ 2). ຫຼາຍກວ່າ 20 ປີ (1995-2020) ອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວມີມູນຄ່າສ່ວນເກີນປະມານ 85 ລ້ານໂດລາ ສະຫະລັດ. ພາຍໃນປີ 2017 ອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວມີການບັນທຶກ ມູນຄ່າສ່ວນເກີນປະມານ 120 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ປະມານ 132 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2019⁶. ປັດໄຈທີ່ມີຜົນ ສະທ້ອນສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳ ແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃນລາວ ແມ່ນການໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດ ທາງດ້ານພາສີຈາກປະເທດພັດທະນາແລ້ວໃນກຸ່ມສະຫະພາບເອີລົບ ຫຼື ອີຢູ ແລະ ຈາກສະຫະລັດອາເມລິກາ (ພາຍໃຕ້ຮູບແບບການ ຜິວພັນການຄ້າແບບປົກກະຕິ - NTR); ສັງລວມແລ້ວ ສປປ ລາວ

⁴ ກົມອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ. ກອງປະຊຸມສຳມະນາວິຊາການ ແລະ ການຈັດຝຶກອົບຮົມ ຄັ້ງວັນທີ 27 ພະຈິກ 2020. ສສອຄ. ກະຊວງອຸດ ສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

⁵ ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ. (2020). ສະຖິຕິການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງ ອອກ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂລກ. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

⁶ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື. (28 ເມສາ 2020). ສະລຸບລາຍງານ ຕົວເລກຂາດຕົວປະຈຳປີ 2019, ແຜນຄາດຄະເນ 3 ເດືອນຕົ້ນປີ 2020 ແລະ ແຜນການປີ 2020 ຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຄ້າ. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

ໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ (GSP) ຈາກ 36 ປະເທດ ໃນທົ່ວໂລກ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ມູນຄ່າການສົ່ງອອກ-ນຳເຂົ້າ ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ (2018-9/2020)

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານໂດລາ/USD

ລາຍການ	2018		2019		9/2020	
	ສົ່ງ ອອກ	ນຳ ເຂົ້າ	ສົ່ງ ອອກ	ນຳ ເຂົ້າ	ສົ່ງ ອອກ	ນຳ ເຂົ້າ
ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ (Clothing)	193	26	212	26	140	36
ແຜ່ນແພ ແລະ ອື່ນໆ (Textile and others)	6	106	7	150	6	93
ລວມ	199	132	219	176	146	129
ດຸນການຄ້າ	67		43		17	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (2020).

ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໄດ້ປະກອບສ່ວນ ອັນສຳຄັນໃນການພັດທະນາຂະແໜງການແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃນ ສປປ ລາວ. ໂຮງງານທີ່ມີການດຳເນີນການຜະລິດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕ່າງປະເທດເປັນເຈົ້າຂອງ ຄື: ສປ ຈີນ, ປາກີ ສະຖານ, ອິດສະຕຣາລີ, ສສ ຫວຽດນາມ, ຝຣັ່ງ, ໄຕ້ຫວັນ, ໂຮນ ລັງ, ເດນມາກ, ອິດຕາລີ, ໄທ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ. ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ມີ ໂຮງງານຂະໜາດໃຫຍ່ໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ, ຜູ້ຜະລິດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເປັນລະດັບຄົວເຮືອນ ແລະ ກຸ່ມວິສາຫະກິດ ຫັດຖະກຳຜື້ນບ້ານ. ມີກຸ່ມວິສາຫະກິດແຜ່ນແພຂະໜາດນ້ອຍ - ຂະໜາດກາງ ປະມານ 1.000 ແຫ່ງ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜະລິດ ເພື່ອສະໜອງຕະຫລາດພາຍໃນ ແລະ ຕາມການສັ່ງຊື້ຂອງລູກຄ້າ ສະເພາະ ເຊັ່ນ: ຊຸດເຄື່ອງແບບຂອງທະຫານ ແລະ ຕຳຫຼວດ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີໂຮງງານບາງສ່ວນຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກ ຕາມ ຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມຕະຫຼາດຈຳເພາະຢູ່ໃນບາງປະເທດ ເຊັ່ນ:

ມາເລເຊຍ, ສິງກະໂປ, ຍີ່ປຸ່ນ, ແລະ ກຸ່ມສະຫະພາບເອີລົບ ຫຼື ອີຢູ; ໂດຍເຄື່ອງຫັດຖະກຳສ່ວນໃຫຍ່ຈະລວມເຖິງອຸປະກອນຕົບແຕ່ງເຮືອນ, ແພໄຫມ, ຂອງທີ່ລະນຶກ ແລະ ຂອງຂວັນ ທີ່ຜະລິດຈາກຜ້າໄຫມ ແລະ ຜ້າຝ້າຍລາວ.

ສຳລັບການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກໃນອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວເຮົາ ຝຶບວ່າ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ມີການນຳເຂົ້າສິນຄ້າປະເພດເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃນລະດັບປະລິມານທີ່ສູງ. ມູນຄ່າໂດຍລວມຂອງສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈະຂຶ້ນລົງຕາມທ້ອງຖິ່ນໃນແຕ່ລະແຂວງທີ່ມີປະເພນີ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຜູ້ມອາກາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍແຂວງທີ່ນຳເຂົ້າຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນທີ່ກວມເອົາເຖິງ 47,57% ຂອງການນຳເຂົ້າທັງໝົດຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ. ສິນຄ້າບາງຈຳນວນແມ່ນນຳເຂົ້າໃນຮູບແບບວັດຖຸດິບເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດຕາມຂັ້ນຕອນ CMT ທີ່ປະກອບມີ ຕັດ (Cut), ຫຍິບ ຫຼື ປະກອບ (Make), ແລະ ຕັດແຕ່ງ ຫຼື ສອຍ (Trim). ສິນຄ້າສົ່ງອອກໃນອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສົ່ງອອກໂດຍຜ່ານດ່ານຊາຍແດນສາກົນຢູ່ໃນ 8 ແຂວງ⁷ ໂດຍມີນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນຈຸດສຳຄັນໃນການສົ່ງອອກສິນຄ້າປະເພດດັ່ງກ່າວ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຖິງແມ່ນວ່າອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແຕ່ຈາກການສຶກສາຍັງຝຶບຫຼາຍຂໍ້ຈຳກັດທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ແກ້ໄຂ⁸ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານແຮງງານທີ່ຂາດແຄນທັງແຮງງານທີ່ມີສີ່ມີ ແລະ ຜະລິດຕະພາບຂອງແຮງງານທີ່ຕ່ຳ, ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການຂົນສົ່ງທີ່ມີຕົ້ນທຶນສູງເມື່ອປຽບທຽບກັບປະເທດອ້ອມຂ້າງ, ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ໂດຍສະເພາະນະໂຍບາຍໃນການເຂົ້າຫາສິນເຊື້ອ ແລະ ການນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບເພື່ອການຜະລິດຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ. ນອກນີ້

⁷ ປະກອບມີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ແຂວງຄຳມ່ວນ, ແຂວງຈຳປາສັກ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ແຂວງອັດຕະປື ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ.

⁸ ERIIT. (Jan 2020). Lancang-Mekong Cooperation and the Development of Regional Textile & Apparel Value Chains: A Case study of Lao PDR. MOIC: ERIIT.

ຈາກສະພາບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ຍິ່ງເປັນການເພີ່ມຂຶ້ນຈຳກັດຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ ໂດຍຝຶບວ່າ ໃນໄລຍະຕົ້ນປີ 2020 ທີ່ຜ່ານມາ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຈຳໜ່າຍສິນຄ້າຕ້ອງໄດ້ຢຸດການດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ຫຼຸດກຳລັງການຜະລິດລົງເນື່ອງຈາກມາດຕະການປ້ອງກັນຂອງໂຄວິດ 19 ຕາມນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ອີກທັງການແຜ່ລະບາດໃນຕ່າງປະເທດທີ່ຍັງມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມທົ່ວໂລກຫຼຸດລົງ. ສຳລັບການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວເຮົາໃນໄລຍະ 9 ເດືອນຕົ້ນປີ 2020 ປັບຕົວຫຼຸດລົງເຖິງ 14% ສຳລັບຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພ ແລະ 12% ສຳລັບເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເມື່ອທຽບກັບໄລຍະດຽວກັນຂອງປີຜ່ານມາ (ຕາຕະລາງທີ 3) ເຊິ່ງມີສາເຫດຈາກຜູ້ຜະລິດຖືກຍົກເລີກຄ່າສິ່ງຈາກບໍລິສັດທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງຍີ່ຫໍ້ ຫຼື ກາໝາຍສິນຄ້າຕ່າງໆ ທີ່ຕ້ອງປິດໜ້າຮ້ານຄ້າ ຫຼື ຫ້ອງຂາຍໃນທ້າງຮ້ານຕ່າງໆ; ແລະ ບັນຫາການສົ່ງສິນຄ້າທີ່ບໍ່ສາມາດຂົນສົ່ງໄດ້ຕາມຮອບຂອງໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ (Supply Chain) ຂອງທັງໝົດລະບົບອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມທົ່ວໂລກ.

ຕາຕະລາງທີ 3: ປຽບທຽບການສົ່ງອອກອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ 9 ເດືອນຕົ້ນປີ ມັງກອນ-ກັນຍາ (2019-2020)

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານໂດລາ/USD

ລາຍການ	(ມກ-ກຍ) 2019	(ມກ-ກຍ) 2020	ການປ່ຽນແປງ (%)
ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ (Clothing)	159	140	-12
ແຜ່ນແພ ແລະ ອື່ນໆ (Textile and others)	7	6	-14

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (2020).

ອະນາຄົດຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ໃນ ສປປ ລາວ ຈະເປັນໄປໃນທິດທາງໃດ

ປັດຈຸບັນ ເຖິງແມ່ນວ່າຫຼາຍປະເທດຈະໄດ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນມາດຕະການສະກັດກັ້ນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ລົງ ເຊິ່ງມີຜົນເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດ ແລະ ຮ້ານຄ້າຕ່າງໆ ໄດ້ທະຍອຍເລີ່ມເປີດດຳເນີນກິດຈະການຄືນໃໝ່. ແຕ່ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ການຜະລິດສິນຄ້າຕ່າງໆ ແມ່ນມີການປ່ຽນແປງໄປຈາກຮູບແບບເກົ່າທີ່ເຄີຍເຮັດຜ່ານມາເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດຂອງສະພາບການທີ່ປ່ຽນແປງໄປໃນແຕ່ລະໄລຍະ; ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງຈຳເປັນທີ່ພາກອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວເຮົາຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການພັດທະນາຮູບແບບການລົງທຶນການບໍລິຫານຈັດການ, ການນຳເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳເຂົ້າມາໃຊ້ເພື່ອປັບຕົວໃຫ້ເໝາະສົມກັບພຶດຕິກຳທີ່ປັບປ່ຽນໄປໃນຍຸກຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ (New Normal). ປັດຈຸບັນນີ້ ໄດ້ມີຫຼາຍແນວຄວາມຄິດໃນການສະເໜີທາງແກ້ໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນ ກໍຄືຜູ້ປະກອບການອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ; ໜຶ່ງໃນແນວຄວາມຄິດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຄວາມ: ແນວຄິດ 7 ຂັ້ນຕອນຂອງການປັບປ່ຽນ (7 Major Shifts)⁹ ເພື່ອໃຫ້ທຸລະກິດສາມາດດຳເນີນການຕໍ່ໄປພາຍໃຕ້ສະຖານະການຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ໂດຍສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

(1) ຈາກແນວຄິດຕະຫຼາດເສລີ (Free Market Model) ທີ່ເນັ້ນການສ້າງອຳນາດເໜືອຕະຫຼາດ ໄປສູ່ແນວຄິດການຮ່ວມສ້າງສັນ (Co-Creative Model) ທີ່ເນັ້ນການປົດປ່ອຍຜະລິງປັນຍາຂອງມະນຸດ.

(2) ຈາກການແຂ່ງຂັນກັນຜະລິດ/ແຂ່ງຂັນກັນບໍລິໂພກ (Competitive Mode of Production and Consumption) ໄປສູ່ການປະສານຮ່ວມມື ແລະ ການແບ່ງປັນ (Collaborative Mode of Production and Consumption).

⁹ Suvit. (April 2020). 7 Major Shifts. Retrieved from <https://www.nxpo.or.th/th/4140>.

(3) ຈາກການເນັ້ນການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ (Economic Growth) ໄປສູ່ການສ້າງຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງຄວາມຮັ່ງມີທາງເສດຖະກິດ, ຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງຄົນໃນສັງຄົມ, ຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ພາຍໃຕ້ການນຳໃຊ້ຜື່ນຖານຂອງປັນຍາມະນຸດ (Thriving in Balance).

(4) ຈາກການເບິ່ງຄົນເປັນຊັບພະຍາກອນ ຫຼື ປັດໄຈການຜະລິດເພື່ອສ້າງການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ຄວາມຮັ່ງມີທາງດ້ານເສດຖະກິດ (People for Growth) ໄປສູ່ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຄົນໄດ້ສາມາດສະແດງສັກກະຍະພາບ ຫຼື ຄວາມສາມາດຂອງຕົນໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ (Growth for People).

(5) ຈາກຊີວິດທີ່ມີເປົ້າໝາຍຄືຄວາມຮັ່ງມີທາງດ້ານວັດຖຸ (Economic Life) ໄປສູ່ຊີວິດທີ່ສົມດຸນເນັ້ນຄວາມຮັ່ງມີທາງດ້ານຈິດໃຈ (Hygienic Life) ທີ່ໝາຍເຖິງຄວາມສົມບູນພູນສຸກ (Wellbeing).

(6) ຈາກລະບົບເສດຖະກິດທີ່ມີເປົ້າໝາຍເນັ້ນໃສ່ຂະບວນການຜະລິດ ໂດຍນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຢ່າງຜຸມເຜືອຍບໍ່ປະຢັດ (Linear Economy) ໄປສູ່ລະບົບເສດຖະກິດໝູນວຽນທີ່ເນັ້ນການປະຢັດປັດໄຈທີ່ນຳເຂົ້າຂອງຂະບວນການຜະລິດ, ເນັ້ນການເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດ ແລະ ປະໂຫຍດສູງສຸດຂອງຜົນການຜະລິດ, ແລະ ນຳສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຂະບວນການຜະລິດກັບມາໃຊ້ປະໂຫຍດໃໝ່ ໂດຍເນັ້ນທີ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (Circular Economy).

(7) ຈາກການທີ່ເນັ້ນສະແຫວງຫາປະໂຫຍດຈາກສ່ວນລວມ (Exploitation of the Commons) ມາເປັນຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນຕົວ ປັບປ່ຽນໄປສູ່ການຝື້ນຝຸ ແລະ ຮັກສາຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນລວມເປັນສຳຄັນ (Remedy of the Commons).

ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ຈາກສະພາບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ໃນປັດຈຸບັນ ສິ່ງທີ່ຄວນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກວ່າໝູ່ຄືການຝຶນໂຕຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຄວນຈະມີມາດຕະການແນວໃດ, ການຝຶນໂຕຄວນຈະເປັນໄປໃນຮູບແບບໃດ ແລະ ມີທິດທາງເປັນຄືແນວໃດ. ໃນບົດຄົ້ນຄວ້າຫຍໍ້ນີ້ ນັກຄົ້ນຄວ້າຂໍສະເໜີແນະທາງດ້ານວິຊາການແກ້ໄຂໜ່ວຍງານທັງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ດັ່ງນີ້:

1.1 ພາກລັດ

(1) ພາຍໃຕ້ສະຖານະການຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ທີ່ປະເທດມີການກຳນົດມາດຕະການປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດນີ້ ລັດຖະບານຄວນມີນະໂຍບາຍຊ່ວຍເຫຼືອອຸດສາຫະກຳການຜະລິດ ເປັນແບບສະເພາະເຈາະຈົງ (Personalize) ເນື່ອງຈາກວິກິດຂອງການແຜ່ລະບາດຄັ້ງນີ້ ມີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ; ດັ່ງນັ້ນ ນະໂຍບາຍທີ່ພາກລັດຈະເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອຈະເຮັດແບບດຽວກັນກັບອຸດສາຫະກຳການຜະລິດອື່ນໆ ບໍ່ໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງມີການກຳນົດນະໂຍບາຍສະເພາະສໍາລັບອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຈ້າງແຮງງານ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນຈຳນວນຫຼາຍ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດກຳນົດນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

(2) ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໃໝ່ (New Supply Chain) ໂດຍການສ້າງກຸ່ມອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ເຄື່ອງມືທາງການແພດ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ອົງການດ້ານການແພດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮ່ວມກັນພັດທະນາການຜະລິດຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕົ້ນ (ເສັ້ນດ້າຍ) ຫາຂັ້ນກາງ (ຜ້າແພ) ແລະ ຂັ້ນສຸດທ້າຍ (ຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພທາງການແພດ ແລະ ສຸກຂະອະນາໄມ) ຕະຫຼອດເຖິງຜະລິດຕະພັນທີ່ຮອງຮັບທາງດ້ານສຸກຂະພາບແກ່ປະຊາຊົນສູງໄວ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຜະລິດໃນປະເທດໄດ້ຕະຫຼອດຕ່ອງໂສ້ຂອງການຜະລິດ (Supply Chain).

(3) ຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ເນັ້ນຄວາມມີຄຸນນະພາບ (Product Quality and Standard) ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຫ້ອງປະຕິບັດການທົດລອງ

(Testing Lab) ສໍາລັບທົດສອບຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພທາງການແພດ (Medical Textile) ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ.

(4) ຈາກສະພາບການປັດຈຸບັນທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍຖານການຜະລິດຂອງບັນດາປະເທດນັກລົງທຶນຕ່າງໆ ທີ່ຊອກຫາຖານການຜະລິດໃໝ່ ພາກລັດຄວນໃຫ້ການເອົາໃຈໃສ່ສຶກສາມາດຕະການທີ່ດຶງດູດ ໂດຍສະເພາະມາດຕະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄ່າແຮງງານ, ການສະໜອງແຮງງານທີ່ມີສີມື, ຄວາມປອດໄພຈາກພະຍາດລະບາດ ເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ເຮົາກໍ່ມີເງື່ອນໄຂທີ່ສາມາດສົ່ງເສີມ ແລະ ໃຊ້ເປັນທ່າແຮງໄດ້.

(5) ໂດຍປຽບທຽບ ຈຳນວນແຮງງານທີ່ມີຢູ່ໃນພາກອຸດສາຫະກຳການຜະລິດຂອງລາວແມ່ນຍັງມີຕໍ່າເມື່ອທຽບກັບປະເທດອື່ນໆ ໃນພາກຝື້ນ, ເຊິ່ງເປັນສາຍເຫດໃຫ້ສັດສ່ວນແຮງງານໃນຂະແໜງການແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຍັງຂາດແຄນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ ແຮງງານໃນພາກການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຍັງເປັນສິ່ງສໍາຄັນໃນອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ເຊິ່ງໃນການສຶກສາຜ່ານມາໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ມີຄວາມໄດ້ປຽບທາງດ້ານຄ່າຈ້າງແຮງງານທີ່ຖືກ ແຕ່ຜະລິດຕະພາບຂອງແຮງງານແມ່ນຕໍ່າ ເມື່ອທຽບກັບປະເທດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ມາເລເຊຍ, ຝີລິບປິນ, ໄທ, ປາກີສະຖານ, ອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ອິນເດຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງຄວນຈັດບຸລິມະສິດສໍາລັບຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ໂດຍການສົ່ງເສີມທັກສະ ແລະ ຝຶກອົບຮົມແຮງງານ ເພື່ອສ້າງແຮງງານທີ່ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານການຜະລິດ ຫຼື ເພີ່ມກຳລັງການຜະລິດ ຄຽງຄູ່ໄປກັບການເພີ່ມອັດຕາຄ່າຈ້າງແຮງງານໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອເປັນການຈູງໃຈໃຫ້ມີການປະກອບສ່ວນຂອງກຳລັງແຮງງານໃນອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວ.

(6) ຄວນສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລົງທຶນທາງດ້ານການຝຶກອົບຮົມເພີ່ມທັກສະ ແລະ ການພັດທະນາສີມືແຮງງານ ໂດຍເນັ້ນການຝຶກຝົນໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຫຼັກສູດໃນສະຖາບັນອາຊີວະສຶກສາ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ບັນດາຜູ້ປະກອບການທຸລະກິດສາມາດມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາທັກສະຂອງແຮງງານທາງດ້ານແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ໂດຍລັດຖະບານກໍ່ຕ້ອງກຳນົດນະໂຍບາຍສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ວຍການ

ຍົກເວັ້ນພາສີໂດຍການກຳນົດໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ຫລື ແບບ ຊົ່ວຄາວ (ເພື່ອເປັນການທົດແທນຕົ້ນທຶນໃນການພັດທະນາສີມີ ແຮງງານ) ໃຫ້ກັບບັນດາພາກວິສາຫະກິດທີ່ຕອບສະໜອງ ນະໂຍບາຍການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການພັດທະນາສີມີແຮງງານຢ່າງ ເປັນປົກກະຕິ.

(7) ຄວນສ້າງຕ້ອງໂສ້ຂອງຄວາມຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ອຸດສາຫະກຳພາຍໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ເຂດເສດຖະກິດ ສະເພາະ ແລະ ເຂດອຸດສາຫະກຳ ກັບທຸລະກິດປັ້ນອ້ອມທີ່ຢູ່ນອກ ເຂດ ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຜູ້ປະກອບ ການ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດພາຍໃນ ໃນການພັດທະນາຄຸນນະພາບໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ເພື່ອສ້າງເປັນກາ ໝາຍຂອງຄົນລາວ (Lao Brand ຫຼື Made in Laos) ໃນທີ່ ສຸດ ຈົນນຳໄປສູ່ການຜະລິດເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າໃນ ອະນາຄົດ.

(8) ພາກລັດຕ້ອງມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນໃນ ການອອກນິຕິກຳລະຫວ່າງພາກລັດ, ພາກລັດ-ພາກເອກະຊົນ; ພ້ອມທັງ ມີຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງຂອດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ລະຫວ່າງຂັ້ນສູນກາງ-ທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ເປັນຕ້ອງໂສ້ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

(9) ພາກລັດຄວນສ້າງໂອກາດໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ ຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມພາຍໃນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍຂໍຄວາມຄວາມຮ່ວມມືກັບອົງກອນທັງຈາກພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ຕະຫຼອດເຖິງນັກລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ມາ ລົງທຶນໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຫັນມານຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຫຼາຍ ຂຶ້ນ ຕາມຄຳຂວັນ: ລາວເຮັດລາວໃຊ້-ລາວໄດ້ລາວຈະເລີນ.

(10) ພາກລັດຄວນສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງຄະນະ ກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງ-ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຄວາມ ຮ່ວມມືສຳລັບອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວ ແລະ ບັນດາປະເທດໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວຜ່ານສະມາພັນອຸດສາຫະກຳ ແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງອາຊຽນ (AFTEX) ແລະ ອົງ ກອນພັນທະມິດທາງດ້ານການບໍລິການຢ່າງເຕັມຮູບແບບ (SAFSA) ທີ່ຈະເຊື່ອມໂຍງບັນດາໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃນ ອາຊຽນໃຫ້ມີການຍົກລະດັບ ແລະ ເສີມສ້າງຕ້ອງໂສ້ການຜະລິດ ສິນຄ້າໃນຕົວຈິງ ລະຫວ່າງຜູ້ຊື້, ໂຮງງານແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງ ຫົ່ມ ເພື່ອເປັນການຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນ

ແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວໃຫ້ອອກສູ່ຕະຫຼາດໂລກ. ເນື່ອງຈາກໃນໄລຍະຜ່ານມາ ສັດສ່ວນຂອງບັນດາຜູ້ສະໜອງທີ່ເປັນ ພື້ນຖານການຜະລິດໃຫ້ກັບໂຮງງານແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຂອງລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກບັນດາປະເທດໃນຂອບແມ່ນ້ຳ ຂອງ-ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງ ເຊັ່ນ: ສປ ຈີນ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ.

(11) ພາກລັດຄວນສະໜັບສະໜູນໂຄງການຕົວ ແບບທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມື ແລະ ພັດທະນາໃນຂອບແມ່ນ້ຳຂອງ-ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງ (LMCD) ເພື່ອ ຍົກລະດັບ ແລະ ເສີມສ້າງທາງດ້ານຄຸນນະພາບໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ວິຊາຊີບ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນຢ່າງສຳຄັນໃນການ ຊ່ວຍສົ່ງເສີມຍົກລະດັບສີມີແຮງງານລາວໃນອະນາຄົດ. ບັນຫາໃນ ການຂາດແຄນແຮງງານໃນພາກອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ອາດເກີດຈາກສະພາບແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ເອື້ອອຳນວຍໃນ ການເຮັດວຽກຂອງໂຮງງານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຮງງານສ່ວນໃຫຍ່ ເປັນເພດຍິງທີ່ຕ້ອງການການເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ. ດັ່ງນັ້ນ ໂຄງການຕົວແບບຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການ ດຳເນີນວຽກງານທີ່ດີຢູ່ໃນບັນດາໂຮງງານແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງ ຫົ່ມ.

1.2 ພາກເອກະຊົນ

(1) ຜູ້ປະກອບການຕ້ອງປັບຕົວເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມ ຄ່ອງໂຕໃນລະບົບຕ້ອງໂສ້ການສະໜອງ (Supply Chain) ຫຼາຍ ຂຶ້ນ ໂດຍການຫຼຸດເວລາໃນການນຳສິນຄ້າອອກສູ່ຕະຫຼາດ ແລະ ການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບທ່າອ່ຽງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ ບໍລິໂພກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ທັງຜູ້ອອກແບບ, ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຈັດຈຳ ໜ່າຍສິນຄ້າ. ຈະຕ້ອງຫຼຸດໄລຍະເວລາໃນການດຳເນີນການໃຫ້ໄວ ຂຶ້ນ ໂດຍສາມາດອາໃສຮູບແບບ (Platform) ຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນ ເຄື່ອງມືໃນການອັດຊ່ອງວ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນລະບົບຕ້ອງໂສ້ການສະ ໜອງຂອງອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ. ການນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີຕ່າງໆ ເຂົ້າມາຊ່ວຍພັດທະນາການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ຊ່ອງທາງການຈຳໜ່າຍ ເຊັ່ນ: ການປະຊຸມແບບອອນລາຍ (Video Conference), ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີສາມມິຕິ (3D) ມາໃຊ້ໃນການອອກແບບຜະລິດຕະພັນ, ການຈັດສະແດງຜົນງານ ແຟຊັ້ນໂຊຜ່ານລະບົບເຕັກໂນໂລຊີໃນຮູບແບບຄືກັນກັບການຈັດ

ງານຂຶ້ນແທ້ (Digital Showroom) ຜ່ານທາງ Live stream, ແລະ ການຂາຍຜ່ານລະບົບອອນລາຍໃນຮູບແບບຕ່າງໆ (Platform). ເຊິ່ງໃນໄລຍະຜ່ານມາເຮົາຈະສັງເກດເຫັນວ່າ ພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນການເລືອກຊື້ສິນຄ້າປ່ຽນແປງໄປ ໂດຍຫັນມາສັງຊື້ສິນຄ້າຜ່ານລະບົບອອນລາຍຫລາຍຂຶ້ນ ຖືໄດ້ວ່າ ເປັນໂອກາດຂອງທຸລະກິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ປັບປຸງເຄື່ອງມື, ວິທີການເຮັດວຽກ ແລະ ການສ້າງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນລວມເຖິງໂອກາດໃນການພັດທະນາຮຽນຮູ້ເຕັກໂນໂລຊີເພື່ອສ້າງນະວັດຕະກຳ ແລະ ການເຕີບໂຕທາງທຸລະກິດໃນອະນາຄົດ.

(2) ສຸມໃສ່ການຜະລິດແຜ່ນແພເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມເຕັກນິກ (Technical Textile) ທີ່ເນັ້ນຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸກຂະອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນ ເຊັ່ນ: ຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພທີ່ໃຊ້ຜະລິດອຸປະກອນການແພດ (Medical Textile) ເພື່ອນຳໄປໃຊ້ຜະລິດໜ້າກາກອະນາໄມ ແລະ ຊຸດຄຸມທາງການແພດ ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະໄລຍະຕາມສະພາບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນພະຍາດໂຄວິດ 19, ມູມແພ້ ແລະ ພະຍາດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບຫາຍໃຈຂອງຄົນເຮົາ. ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ໄລຍະຂອງການເກີດວິກິດດັ່ງກ່າວ ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ໄດ້ສ້າງໂອກາດໃຫ້ເກີດຂຶ້ນສຳລັບອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ອຸດສາຫະກຳການຜະລິດເສັ້ນໄຍສັງເຄາະ, ຜ້າຜືນທັງແບບຖັກ ຫຼື ຕ່ຳ ແລະ ແບບທີ່ບໍ່ຖັກ ຫຼື ບໍ່ຕ່ຳ (Nonwoven).

(3) ອີງຕາມພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນປັດຈຸບັນທີ່ເປັນຫ່ວງສຸກຂະພາບຫຼາຍຂຶ້ນ, ການນຳເອົາຄຸນສົມບັດພິເສດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ້ອງກັນສຸກຂະພາບຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ການຕ້ານແບັດທິເລຍ, ການປ້ອງກັນລັງສີຢູວີ (UV), ການຮັກສາຄວາມສຸ່ມຂອງຜິວໜັງ ຫຼື ຄຸນສົມບັດທີ່ສາມາດລະບາຍເຫຼືອໄດ້ດີ ແຫ້ງໄວ ແລະ ການສະທ້ອນນ້ຳ ເຊິ່ງຖ້າອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມສາມາດນຳເອົາຄຸນສົມບັດຕ່າງໆ ດັ່ງກ່າວເຂົ້າມາໃສ່ໃນຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ລວມເຖິງການພັດທະນາອອກແບບຜະລິດຕະພັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ຈະຍິ່ງເພີ່ມໂອກາດໃຫ້ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ສາມາດຜືນໂຕ ແລະ ຍືນຍົງໄດ້ໃນທີ່ສຸດ.

(4) ເພີ່ມໂອກາດໃນການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງທຸລະກິດພາຍໃນທີ່ມີຕ້ອງໄສ້ເກື້ອໝູນກັນຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໄປສຸກສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອຸດສາຫະກຳການຜະລິດພາຍໃນ ແລະ ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃນການຜະລິດທິດແທນການນຳເຂົ້າໃນອະນາຄົດ.

ການເກີດວິກິດການຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ໃນຄັ້ງນີ້ ຖືໄດ້ວ່າເປັນໂອກາດຂອງພາກອຸດສາຫະກຳທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ທົບທວນການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຕົນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເຫັນໄດ້ເຖິງຈຸດອ່ອນ, ຮາກເຫງົ້າຂອງບັນຫາ ພ້ອມທັງສາມາດຄົ້ນເຫັນຈຸດແຂງ, ກາລະໂອກາດ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດທິດທາງ ແນວທາງນະໂຍບາຍໃນການປັບປຸງທຸລະກິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ຄືເກົ່າຂອງລະບົບຕະຫຼາດ ເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດຂອງອຸດສາຫະກຳພາຍໃຕ້ສະຖານະການຂອງການປ່ຽນແປງໃໝ່ທີ່ບໍ່ຄືເກົ່າອີກຕໍ່ໄປ.

ດັ່ງນັ້ນ ຄວາມປົກກະຕິຮູບແບບໃໝ່ (New Normal) ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ຫຼັງການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ຜູ້ປະກອບການທີ່ສາມາດປັບປ່ຽນຮູບແບບການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ການບໍລິຫານຈັດການເພື່ອຮອງຮັບການປ່ຽນແປງຂອງຕ້ອງໄສ້ການສະໜອງ (Supply Chain) ຮູບແບບໃໝ່ ທີ່ມີຮອບວຽນສັ້ນລົງ ໂດຍເນັ້ນການຜະລິດຜະລິດຕະພັນແຜ່ນແພເຕັກນິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຜະລິດອຸປະກອນທາງການແພດ (Medical Textile). ການຮວມກຸ່ມ ຫຼື ສ້າງຄວາມຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງທຸລະກິດທີ່ປິ່ນອ້ອມຕ່າງໆ ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງຄົງຄ້າງໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ. ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອຊອກຫາແຫຼ່ງສະໜອງວັດຖຸດິບ ແລະ ພັດທະນາວັດຖຸດິບໃໝ່ໆ ຮ່ວມກັນ, ຫຼຸດການເຜີ້ງພາການນຳເຂົ້າ ເນັ້ນການໃຊ້ວັດຖຸດິບ ແລະ ສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ (Local Brand) ເພາະຖ້າຫາກເກີດພາວະການລະບາດຂອງໂຄວິດ 19 ຮອບສອງ ອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວຈະສາມາດຫຼຸດຜົນກະທົບໃນດ້ານຕ່າງໆ ໃນທຸກຂັ້ນຕອນ ທັງທາງດ້ານການຜະລິດ ແລະ ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ເຊິ່ງເປັນການເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໃຫ້ກັບອຸດສາຫະກຳແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຂອງລາວຕໍ່ໄປ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ. (2020). ສະຖິຕິການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ໂລກ. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ. (2020). ສະຖິຕິການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ (ລາຍເດືອນ) ປະຈຳປີ 2016-2019. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ. (2020). ສະຖິຕິການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ (ລາຍປີ) ປະຈຳປີ 2012-2019. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື. (28 ເມສາ 2020). ສະລຸບ ລາຍງານຕົວເລກຂາດຕົວປະຈຳປີ 2019, ແຜນຄາດ ຄະເນ 3 ເດືອນຕົ້ນປີ 2020 ແລະ ແຜນການປີ 2020 ຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ແລະ ການ ຄ້າ. ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ. (27 ພະຈິກ 2020). Knowledge Sharing Workshop on Supply Chain Adjustments in Post-Pandemic World to Enhance Competitiveness. ກະຊວງອຸດ ສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.
- ALGI. (2018, 2020). *List of the garment factories and production system of 2018, 2020*. Association of the Lao Garment Industry.
- ASEAN. (2018). Textile and apparels clothing the world. Retrieved from <http://investasean.asean.org/index.php/page/view/textiles-and-apparels>
- DFTP. (2018). *A report from department of foreign trade policy*. Ministry of Industry and Commerce.
- DOIH. (2018). *Department of Industry and Handicraft: National manufacturing establishment survey 2018*. Ministry of Industry and Commerce.
- ERIIT. (Jan 2020). Lancang-Mekong Cooperation and the Development of Regional Textile & Apparel Value Chains: A Case study of Lao PDR. Ministry of Industry and Commerce.
- ICT. (2020). *Proportion of garment and textile import of Laos by HS 2 digits during during 2013-2019*.
- IMF. (2020). Annual report 2020. Retrieved from <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2020/eng/>
- IMF. (October 2020). World Economic Outlook. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Publications/WE O/Issues/2020/09/30/world-economic-outlook-october-2020>
- World Bank. (December 2020). Retrieved from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>